

A választói reform.

A kerületek új beosztása.

(Saját tudósítónktól.) Már a múltkorában megírtuk, hogy a választói jogról szóló törvénynek ama részlete ad a kormánynak legtöbb gondot, amely a választókerületek új beosztásával foglalkozik. Tényleg **Andrássy Gyula** gróf belügyminiszter — amint hivatalosan jelentették — már most konferenciákat folytat ebben az ügyben a vármegyék főispánjaival. A konferenciákat eredetileg csak az őszre tervezték, de oly erős a közvélemény feszültsége, hogy nagyon sürgősen akarják a javaslatot beterjeszteni.

A kerületi beosztás részleteit még sokkal jobban titkolják, mint a tulajdonképeni választási reformát. Ez a beosztás ugyanis erősen bele-
vág az egyéni érdekekbe. Az apró kerületek egész sorát olvasztják egybe és noha jelentékenyen szaporítják a kerületeket, ez egyáltalában nem paralizálja az egyesek veszteségeit.

A beolvasztások főképen Erdélyben fognak megtörténni, a kerületek szétválasztásának pedig az Alföld és a nagy városok a színhelyei.

Egyház és iskola. Sorakozás Dicsőfi József zászlója alá.

Az igaz ügy saját belső erejével hódít. Dicsőfi József nevét mind messzebb-messzebb vidéken veszi ajakára az őszinte nagyrabecsülés és tisztelő szeretet. Egész halommal érkeznek hozzánk az egyházkerület legkülönbözőbb vidékéről az örömdetes üzenetek, a melyek arról értesítenek, hogy az egyház-
megyék legjelesebb vezető férfiai közül azok

is, akik az első választáskor részint Dávidházy János, részint Balthazar Dezső nevével indultak a püspökválasztási küzdelembe, ma már a Dicsőfi József zászlója alá tömörülnek. Arról, hogy Tisza István gróf, politikai motívum félretételével, tisztán egyházunk jól fel-fogott érdekéből Dicsőfi József mellé állott, már volt alkalmunk megemlékezni, bár az Erőss Lajos pártjának helyi sajtóorganuma toporzékoló dühvel tagadja valóságát annak a levélnek, a melyet saját szemével is megláthatott volna, ha neki igazság kellene és nem annak az ellenkezője. Őszinte örömmel értesültünk arról is, hogy a Baltazar-párt tiszta jellemű, nagyra hivatott fővezére, Kiss Ferenc püspökladányi lelkész, szíve becsületes sugallatát követve szintén a Dicsőfi József püspökké választását óhajtja és munkálja. De míg ez csak egyes nagyon kiváló férfiak egyéni állásfoglalását jelenti, az alább közlendő szöveg egy egész nagyvidék intelligenciájának a tömörüléséről tesz tanubizonyosságot.

Igen tisztelt Lelkész Ur!

Dicsőfi József és Erőss Lajos közt, miután az I-ső szavazásnál általános szótöbbséget egyik jelölt sem nyert, a püspöki szék betöltése újabb szavazás útján kell hogy eldöntessék.

Ezen újabb szavazás küszöbén alantitottak szükségét érzik annak, hogy ez ügybeni nézeteinket és állásfoglalásukat az igen tisztelt lelkész ur is megismerje s amennyiben arra sulyt fektet s indokainkat osztja, velünk együtt a Dicsőfi József püspökjelöltsége mellett foglaljon állást s hatáskörében kövessen el minden lehetőt, hogy az új szavazásnál győztes gyanánt Dicsőfi József kerüljön ki. Előre boesátva azt, hogy mindkét püspökjelölt személye iránt teljes tisztelettel viseltetünk, kötelességünknek ismerjük megindokolni azt, miért foglalunk mi a püspökválasztásnál Dicsőfi József érdekében meggyőződésünk egész erejével és melegével állást.

Tettük ezt azért, mert meggyőződésünk, miszerint jelöltünk kiváló tudásánál, magas műveltségénél fogva csak diszt fog kölcsönözni a püspöki széknek. Tettük ezt azért, mert ismert előttünk az ő izzó hazafisága s hogy a püspöki székben sem fogja perere sem szem elől téveszteni hazánk függetlenségének szent ügyét.

Mindenek felett önálló és kemény református jellemnek ismerjük őt, kit egyszer

elfoglalt meggyőződésében meg nem ingat semmi, bármily magasról jövő befolyás sem s végre abban a körülményben, hogy évek óta kitűnő sikerrel tölti be az egyházkerület főjegyzői székét, kellő biztosítékát látjuk annak, miszerint az egyházkerület egyházi köz-
igazgatása az ő püspöksége esetén a legkiválóbb kell hogy legyen.

Hisszük és reméljük, hogy nézeteinkben egyházmegyénk többsége osztozik, bizonyára ez vezette azokat is, kik az első szavazásnál Dávidházy János jelöltsége mellett foglaltak ugyan állást, előre megállapodtak azonban abban, hogy sikertelenség esetén Dicsőfi József körül tömörülnek. Hiszen amit mi tudunk és most elmondunk a Dicsőfi József kiváló egyéniségéről, az egy több évtizedes kedvező tapasztalat által megrögzített köz-tudata immár az egész reform. egyházkerületnek.

Ezek a körülmények indítottak bennünket arra, hogy ezen bizalmas jellegű kérel-münk teljesítését ismételtén s a legmelegebben figyelmébe ajánljuk.

Nyiregyháza, 1908 aug. hó.

Hazafias üdvözléssel: Gencsy Albert e. m. gondnok, Mikecz Dezső e. m. tanácsbíró, Nánassy Andor e. m. tanácsbíró, Vay Péter e. m. tanácsbíró, Dr. Szesztay Zoltán e. m. ügyész, Borbély Gáspár, Dobos Imre, Fejér Imre, Mezössy László, Mikecz Miklós, Mikecz István, Sipos Béla, Somlyódy János, Szikszay Pál, Szalánczy Bertalan, Szalánczy Ferencz, Szentmiklóssy Sándor, Zoltán István.

Lelkesítő példáját láthatjuk ebben a felhívásban az Egyház ügyei iránt való nemes érdeklődésnek — lélekemelő ez nemcsak azért, mert azok a kik a felhívást alá írták, Szabolcs megye közéletében ugy kulturális, mint egyéb közérdekű kérdésekben mindenkor irányító és vezérszerepet töltöttek be, ha nem is főképpen azért mert a felhívásban megnyilatkozó komoly tisztes és meleg hangu frappáns cáfolata annak az elterjedt s valóság gyanánt gyakran hangoztatott álitásnak, mintha a világi intelligens e lemből a vallásos Egyháziasság tüze kihalt vagy legalább is kihaló félben volna.

Igen, a mindekor türhetlen hazafias-ságáról ösmeretes országos nagy kérdésekben is nemegyszer bátor és vezető szerepet vivő Szabolcs vármegye református világi nagy-intelligenciája kilépett ezzel a felhívással a református püspök választás kérdésében a

— A karamba igyekeztem. A faluból jövök. Megláttalak, nagyon szomorúnak tetszett az arcod. — Az apám azt tartja, hogy szomorú ember mellett nem szabad úgy el-menni, hogy egy-két vigasztaló szóval ne illesse az ember. Te fiatal is vagy, szép is vagy, szomorú is; megszólitottalak.

X. Argus csendes, mély lélekzettel felelt:

— Haj! Haj! Szörnyű az én bajom.

A leány a fűbe kuporodott a kőhöz. — Eltűnt az arcáról a mosoly.

— Szörnyű?

— Az. Egy ország sorsáról kell határoznom...

— Neked?...?

— Nekem!

— Melyik ország sorsáról?

— Erről, amelyikben élünk!

— Neked?...?

— Nekem!

A leány lassan felemelkedett a földről.

— Hát ki vagy Te?

— A balszerencse sors-verte gyermeke: X. Argus...

— A király? — Egész testében átremegett a leány és kezét akart oszokolni a fiatal királynak, de az nem engedte, elhuzta lassan a kezét, megfogta a leány gömbölyded arcát és megszókolta a száját.

— Piros lett a leány és piros lett a király... Hallgattak.

Egyszerre fölemelte a leány a gyepről a szemét.

— És mi a Te nagy bajod Felség?

A király elmondta a dolgot.

A leány összeráncolta a szemöldökét.

— Ennyi?!

A király csodálkozva nézte a leányt.

— Ennyi?

— Ha az őseid tanácsa helyett — folytatta a leány — jónak lalálod az enyémet, én azt tanácslom neked: küld haza a Límek követét és izentesd meg vele, hogy Lottomériában még nem felejtették el, hogy hogy kell a tolakodó idegeneket kiverni. Lottomériában férfiak lagnak.

A kis királynak föllángolt a szeme.

— Igaz!... De... De... — Szomoruan intett a kezével.

— Sokkal erősebbek nálunk.

— Ki mondta?

— A marschal...

— A leány összefonta a karját.

A marschal évek óta kívül sem volt a palota kertjén; a marschal nem tud semmit. A marschal értesülései rosszak. A Límek gyengék, sokkal gyöngébbek nálunk.

— Honnan tudod?!

— Tudom. Nyáját akartunk áthajtani a hetekben apámmal. A határon elállták az utunk. Nem engedtek be. Nem akarták megmondani miért. Én azonban tudni akartam. Pásztor ember pálinkával indul. Az apám

kulcsából megittam egy őrt. Megtudtam a dolgot. Himlő pusztított a Límek közt. Különösen a katonák közt. Egész csapatok hullnak.

— Leány! kiáltott — fel a király — Ősem tanácsa röpött el az ajkadon!... Ne-
ked velem kell jönnöd!...

Az egész ország hegyén-völgyén csengett a harang. Ezüst szavu kis harangok, orgonás hangu, mély harangok csevegő-bugó melódiát boronálta össze a szellő. Ünnepe volt Lottomériában; nagy, fényes: a király esküvője! Lottomeria hőszinű szakálu fő-papja a szinaranytól ragyogó kupolájú nagy templomban most tette a kis pásztor leány fejére a briliánttól szikrázó diadémot.

Selyembe, biborba öltözött a kis pásztor leány. És selyem tapét ajton hallgatta, mikor a marschal és a miniszterek referáltak a királynak. És mikor a referádák után a király egyedül maradt, a kis tapét ajtó megnyílt és a kis pásztor leány a kis király karszéke mellé kuporodott, mint a kővön ülő és tovább tanácskozták az ügyet.

A király hallgatott és mindig ugy há-tározott, ahogy az asszonyka tanácsa mondta. A kis pásztor leány nagy hatalom lett. A tanácsok pompásan beváltak. — Megverettek a Límek. Bővült a birodalom; gazdagodott, fényben, erőben és az az országban büszkén

Kiválóságukról ismert, ki-
állításokon is első
díjakkal jutalmazott
elsőkézből, feltétlen
jótállással árusítjuk.

borsajtóinkat Péterfia-u. 73. sz. alatti
raktár-
runkon
„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“.

küzdelem terére, azt, a felhívásban elmondott okai alapján nemesen irányítani és alkotmányos érzesű férfiakhoz illő komoly elhatározással, a nagy célt kívánta helyes megoldáshoz juttatni is kívánja.

Ezt a megoldást pedig a derék urak puritán elhatározása megnyugvással csak abban találja meg, ha mint ezt az Egyház megyebeli lelkész uraknak kifejezőképp ajánlja is, a püspöki székbe az Egyházak presbitériumai, Egyházkerületünk nagyérdemű tudós főjegyzőjét Dicsőfi József debreceni lelkészt ültetik be.

Adja a magyarok Istene, hogy az egyetemes papság nagy protestáns elvét oly hiven visszatükrözze, ez a dicséretes, a kálvinista emberhez egyedül illő nyílt és férfias magatartás minden egyes gyülekezet lelkészének és presbitériumának a szívéhez és lelkéhez eljusson és őket szavazatuk érvényesítésénél ugyan olyan elfogulatlan és igazán csak az Egyház szent és nemes céljait szem előtt tartó magasztos elhatározásra lelkesítse és bírja.

Mert a mélyen tisztelt magy. ref. lelkész urak ne feledjék el soha több százados történelmükből mindenkor leszűrődött azt a kétségbe vonhatatlan nagytényt, hogy magyar reform. Egyházunk a boldogság napjait csak akkor élvezte, nagy és nemes életcéljainak megvalósítására, ki és befelé fent és lent egyaránt imponáló erőt kifejteni csupán akkor és addig tudott, mikor és amíg a vezetésből magának méltán osztályrészt kérő intelligens és birtos világi elemtől el nem zárkozott, hanem annak önzetlen és jótautócsait megértette és követéssel honorálai is tudta.

Néhány szó a püspökválasztáshoz.

Irta: Egy szatmármegyei református pap.

A Debreceni Protestáns Lapnak a Dicsőfi érdemes személye ellen állandóan öntött nevezhetetlen rágalmaira vonatkozólag megállapíthatjuk, hogy azok minden jóízű lelkészben megbotránkozást keltettek. Biztosra veheti a nt. Szerkesztő ur, hogy egy kollégája se dicséri meg érte. Ha mi sem küzdünk igaz és becsületes fegyverekkel, mit várjunk másoktól. Ilyen hangot eddig nem hallottunk protestáns egyházi laptól.

szállt a X. Árgus neve, amint egy, az ősei fényét is elhomályosító kométa.

X. Árgus király volt — és boldog! Egyszer egy végtelenül szerencsés tanács diadalának a napján a kis pásztor leány így szólt a fürteiben babráló királyhoz.

— Mily szép is a mi zavartalan boldogságunk.

— Igen, mondta a király — csak egy a baj.

A kis pásztor leány riadtan nézte a királyt. — Mi az a baj?

— Ha egyszer belátnának ide a falak közé, — mosolygott a király, — megláthatnak, hogy az országban tulajdonképpen nem is én uralkodom, hanem Te...

A kis pásztor leány piros lett és gyöngéden, törleszkedve, mosolyogva oda rejtette a kis király mellé az arcát. — Az országot én, de én rajtam Te...

S ha egy halványra fakult betűjű régi pergamentnek hitelt lehet adni: a kis pásztor leányban csak az ősei tanácsára bukkant rá a király, mert a Lottomeria koronás főit reguláló ősi házitörvény egyik fő-fő szakasza így szólt:

Válaszd meg az asszonyt!

Jellemző azonban az egész eljárására, hogy csak állít, anélkül, hogy bizonyítana. Állítja, hogy Dicsőfi maga mellett korteskedett levelekkel; hogy nem vált be főjegyzőnek, hogy a debreceni egyházban 18 évig semmit sem tett... Lássuk csak ezeket az állításokat. Kezembe jutott az a debreceni lap, melyben Ferenczy ur felszólított, hogy azokat a leveleket közölje, de, bár azóta folyton lesem, várom, még sincs róla tudomásom, hogy közölte volna, pedig hát ez volna az egyetlen bizonyítás. Szobatudósna is állítja Dicsőfit a nevezett lap, csak az a baj, hogy a tények ellenkezőt bizonyítanak. Az olyan szobatudós, akinek talán nagy tudományáról a gyakorlati életben mit sem tudhatnak. De hát vajjon mondható-e ez Dicsőfiről, aki debreceni segédlelkész korában tudományos munkássága körébe vágó felolvasást tart; (Sulamith) aki, mint tanár fellép a szószerke is s az ifjuság lelkehez szóló beszédet tart (Tékozló); aki, mint lelkész, azonkívül, hogy minden nagy egyházi és hazafias ünnepe nagy tanulmányra valló beszédekkel szerepel (1), kiadja 380 oldalas nagy gyakorlati művét az „Evangéliumi elmélkedést” majd a „Templomi gondolatokat” 270 (olda.)? Hisz Ferenczy ő maga is elismeri őt nagy bibliai tudósna. Hát egy nagy bibliai tudós muthatja-e gyakorlatban az ő nagy tudományát máséna, mint gyakorlati egyházi beszédeiben és műveiben? Vajjon, aki vasárnaponként nagyszabású bibliai jártasságra valló beszédet tart, nevezhető-e elfogulatlanul szobatudósna. Soha! Hát a biblia revidálási munka is szobatudós? Avagy nem mi lelkészek vesszük-e hasznát a gyakorlati életben? Vajjon, ha Dicsőfi szobatudós, milyen tudós Ferenczy nt. ur, ki sem kiadott művekben, sem fellejeseiben nem igen mutogatja doktorságát. Sőt a nagy könyvtár állapotáról se sok jót regélnek az egyházkerületi jegyzőkönyvek?! Ugy látszik kellett az a bizonyos predikáció, mely a képmutatóról szól, ki más szemében szálkat keres, holott a maga szemében otromba grendák vannak; ki a más háza előtt seper, holott magának is volna elég tisztogatni valója!

Azt is állítja a Nyggytisztelőtő ur, hogy Dicsőfi nem vált be főjegyzőnek — de nem bizonyítja. Ugyan kérem! Azt akarni elihitetni a világgal, hogy egy olyan értékes fő nem vált volna be, egy kis javaslat gyártásra, legalább is naivság. Éa még sokkal magasabb polera is oda merném állítani tani Dicsőfit, nem félnék tőle, hogy nem válik be! Föltéve, de meg nem engedve, hogy nem vált volna be, az sem az ő hibája volna, hanem a kerület mulasztása. Hisz 1898-ban quasi főjegyző lett, miért nem választottuk őt be azonnali tanácsbíróna, hogy az egyes bizottságokba előgyakorlatokat szerzett volna?! De szerintem, még ha igaz volna is e vád — pedig nem az — az is csak azt bizonyítaná, hogy ő nem a rovatos ívek embere, hanem a lélek embere, nem a betű, hanem a szó és lélek embere. Azért hát siessünk őt arra a helyre állítani, hová őt Isten a maga szent lelkével felkente: — püspöki székből

De lássuk csak azon alaptalan vádat is, hogy Dicsőfi Debrecenben semmit sem tett. Még tanuló voltam, mikor kezdett lábra kapni Debrecenben a nazarénus szekta. Alig a kezdetén már a szobatudós és semmit sem tevő Dicsőfi József lapokban közölte, hogy 3 egymásutáni pénteken reggel a Kosuth-utcai templomban beszélni fog a nazarénusok ellen. Ugy is volt. Tömvé volt az egész templom, áhitattal hallgattuk mindnyájan az ő fejtegetéseit a szekta keletkezéséről, téves tanairól, rajongásukról. Még növelte iránta való bámulatunkat az, hogy előbb 7-8-ig megtartotta a rendes nagyszabású biblia magyarázatot, azt ami éppen soron volt, aztán 8-tól háromnegyed 10-ig beszélt újra egyfolytában könyv nélkül a nazarénusokról. Ez nemcsak szellemi, de

fizikai munkának is páratlan volt. Ilyen, szobatudós és semmit nem tevő ember Dicsőfi!

Ehez hasonló üres vád az is, mellyel a Prot. Lap Dicsőfit és az egész érdemes debreceni papságot a debreceni katolicizmus terjedése miatt illették, holott ebben a debreceni papok nem hibásak. Ők maguk évről-évre közlik a kitértek statisztikáját. Láthatja abból mindenki, hogy ha kitérők vannak, vannak áttértek is és a katolikus számának a megszorodását nem a kitérők okozák, hanem az a körülmény, hogy Debrecenben vaggongyár és más ilyesmi létesült és emiatt sok kath. vallású hivatalnok és munkás özőnlötte el a várost. Ez talán csak nem a papok hibája?

Csak a Prot. Lap festette és festi a falra az ördögöt. Üres lármával kompromitálni akarta a fényes nagy egyházat a kisebb számu katolikusok előtt: éppen mintha a nagyobb hadsereg ijedne meg a jóval kisebbtől. Jó szarencse, hogy a debreceni lelkészek nem ijedtek meg mint gyáva pásztorok, komoly higgadságukat megőrizték a vak lármával szemben.

Minek tartja Ferenczy dr. ur a vidéki papságot, ha felteszi rólunk, hogy nem a magunk szemével nézünk, nem a magunk elméjével gondolkodunk, nem a magunk értelmével ítélünk? Nem, nagyt. Szerkesztő és Könyvtáros ur, mi nem ütünk föl az ön gyűlölködő sorainak s bár megbecsüljük Erőss Lajost is értéke szerint, mégis a nála sokkal alkalmasabb püspök jelölt, Dicsőfi József mellé sorakozunk, mert lelkiismeretünk úgy parancsolj.

Karczag Dicsőfi mellett. A karcagi ref. egyház — mely egyike a legnagyobbaknak az országban — f. hó 30-án tartott presbyteri gyűlésén Madarász Imre ref. lelkész volt képviselő indítványára nyolc szavazatát ismét egyhangulag Dicsőfire adta.

Az állami főreáliskolában a felvétele szept. hó 1., 2. és 3. napjain lehet jelentkezni. A jelentkezésnél a mult évi iskolai bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot és az oltási vagy újraoltási bizonyítványt be kell adni, s 10 korona 70 fillér felvételi díjat fizetni. Az egész évi tandíj 48 korona. Ezt félvétenként vagy könnyebbég okáért négy részletben is, és pedig október, december, február és április első napjain lehet fizetni. Szegény sorsu, jó magaviseletű, szorgalmas és jó előmenetelű tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak. A folyamodványokat, melyekhez szegénységi bizonyítványt is kell mellékelni, a főreáliskola igazgatóságánál szeptember 15-ig kell benyújtani. Később érkező folyamodványt az igazgatóság nem vehet figyelembe. A javító-, felvételi- és magánvizsgálatokat, a felvételek és beiratások előtt augusztus 31-én tartjuk meg. Debrecen, 1908. aug. 28. Az állami főreáliskola igazgatósága.

A női pariskolában a beiratások szept. hó elsején kezdődnek és tartanak 5 napot át, naponként d. e. 9-12 ig, d. u. 3-5-ig. Az iskolaév megnyitása szept. hó 7-én lesz. Tandíjmentes növendékeket még felvesz az iskola, akik legalább a hat elemi osztályt jó eredménnyel végezték és szegénységüket igazolni tudják.

A debreczeni Zenede mult éve.

A debreczeni Zenede, városunk ezen elsőrangú zenei műintézete, most adta ki évkönyvét az elmúlt év működéséről. Ószinte örömmel szemlélheti minden műbarát ezen kulturmissziót teljesítő nemes intézmény fejlődését.

A haladás eddig azért volt lassabb, mivel nem volt zenei életünk, most azonban gyökeres javulás fog beállni ezen a téren is.

Vanger Sándor és Társa Batthyány-u. 1.

Párisi mintára berendezett női ruha készitési műterme megnyilik szeptember hó 1-én.

A „Zenekedvelők Társasága“ ismét eredményesen veszi fel harcát a közönyösséggel szemben. A javulás már az elmúlt évben is nagy arányokban mutatkozott.

Az egyre növekvő, zenét tanulni vágyó ifjúság előtt immár szüknek bizonyult a Zenede.

A legközelebbi ujtás lesz a Zenede épületének a kibővítése. Az egyes tanszakok számának a szaporítása már ősztől kezdetét veszi.

De korszakalkotó lépést is tesz a Zenede: kamarazene-tanfolyamot nyit. Hogy mily hatása lesz ennek a kamarazene népszerűsítése körül, az előrelátható.

A Zenede fejlődése most már gyors, magával hozza e gyorsaságot városi zeneéletünk fejlődése. E kettő különben circus viciosus. Egyik haladása maga után vonja a másikat. A közönség figyelmével együtt az eddig elhanyagolt Zenede felé kezd fordulni.

E haladás számos évnek nehéz küzdelmébe került az ügybuzgó és derék vezetőségnek. A fáradozás nem lesz eredménytelen, legalább erre kell következtetnünk, ha összehasonlítjuk a jelent a múlttal.

Bizonyos, hogy még sok kívánni való van hátra, de a fejlődés most már rohamos és a hiányokat rövid idő alatt pótolhatjuk.

A debreczeni Zenede valóságos kulturmissziót teljesít városunkban. Evekig pótolta azt a hiányt, amit annyira éreztek a debreczeni művészetkedvelők. Nevelt fejlett izlésű nemzedéket, buzgólkodott, fáradott a klasszikus zene népszerűsítésében, koncerteket, matinákat rendezett, szóval valóságos focosa volt a zenei életnek.

Különösen a klasszikus zene népszerűsítése köszönhet sokat a debreczeni Zenedének. A világ zeneirodalmának örök és nagybecsű munkáinak az oktatása, interpretálása, tanítása, a műizlés fejlesztése ily magasztos irányban, mindenesetre olyan cél, aminél nemesebbet nem választhatott volna magának a Zenede.

Örvendve tapasztalhatjuk, hogy a nagy buzgalomnak meg lett a maga eredménye. A Zenede által elhittett nemes eszmék magvai nem hullottak teljesen terméketlen talajra. Láthatjuk ezt azon nagyszabású zene-mozgalmainkból is, amelyek városunk zenei életét ujjában irányítják.

A „Zenekedvelő Kör“ néhány évi szünetelés után ismét életerőhöz jutott és nagyobb az érdeklődés irányában, mint valaha. Már a múlt évben kicsinek bizonyult a Zenede nagyterme a nagyszámú érdeklődők befogadására. Ezért most tervbe van véve a Zenede kibővítése is.

Vályi Nagy Gusztáv siremléke.

Elkészült az emlékmű.

Somogyi Sándor alkotása.

(Saját tudósítónktól. Ezideig a Kossuth-utcai temető szomorú fűzfái alatt csak egyszerű fejfa jelöli a tragikus véget ért fiatal poéta, Vályi Nagy Gusztáv sírhelyét. Az egyszerű fejfát azonban a kegyelet, az emlékezés nemsokára gyönyörű emlékművel fogja felváltani, amely hosszú időkre az utókor számára fogja hirdetni egy ragyogó páfutás tragédiáját, a korán ifjan letört fiatal poéta emlékét.

Ismeretes az a mozgalom, melyet Szávay Gyula indított meg a helybeli poéták élén, hogy a pályatárs sírja emlékművel jelöltesse meg. A kegyeletes akció vezérei bizottságot alkottak, az a bizottság a költő

verseit kiadta és ennek a kötetnek jövedelméből, valamint társadalmi gyűjtésből hozták össze az anyagi alapot a kegyes terv keresztülvitelére.

Az egész debreceni társadalom részvevő érdeklődése kísérte ezt az akciót, mely ma már teljes eredményt ért el. — A bizottság Somogyi Sándort, a jeles debreceni szobrász művészt bízta meg a terv keresztülvitelével. Somogyi Sándor szerencsés kézzel oldotta meg a szép művészi feladatot és olyat alkotott, mely méltó az művészi hírnevéhez, eddigi alkotásához, melyek között nem egy, két nagy művészi munka van, mint például a Diószegi-Fazekas emlék.

A siremlék gyönyörűen juttatja kifejezésre Vályi Nagy Gusztáv életét, költészetét, nagy tragédiáját. A siremlék egy piramisból áll, melynek aljában egy gondatlanul játszódó gyermek van: az ő fejlődő kedves poéisa. Oldalt a sötét halál van jelképezve egy leplezett csontváz által. A siremléken keresztül vonul minden-minden, ami Vályi Nagy Gusztávra vonatkozik.

A siremlék már teljesen készen áll a művészi műtermében, csak az elszállítást várja. Pár hét múlva fel is állítják a költő sírhantján kegyeletes ünnepélyek keretében.

Leleplezett bünbarlang.

Munkában a rendőrség.

A rendőrség legújabb nagy gondot fordít a város közbiztonságára, közegészségügyére — most már a közérkölesiséget is figyelemmel kíséri. Szencziós leleplezések követték a rendőrség ebbeli buzgalomát. Csak nemrégiben fedezett fel egy bünbarlangot, ahol szerencsétlen, tudatlan falusi lányokat tettek tönkre. Széjjelugrasztották rövidesen a bandát és a lányokat hazaküldték szüleikhez. Mindnyájan azért jöttek be Debrecenbe, hogy itt foglalkozást keressenek. Így kerültek a lelketlen lélekkufárnak a kezeibe a szerencsétlen teremtesek.

Az első leleplezést most egy másik, nagyobb követte. Egy érdekes feljelentés alapján jöttek a nyomára a bünbarlangnak. A leleplezést szomorú tragédia előzte meg. Egy bün utjára tévedt uri leánynak a tragédiája.

Kevés szívfacsaróbb jelenet játszódott le a rendőrség szomorúsághoz, sötét panaszokhoz szokott épületében — mint mikor a szerencsétlen anya könnyezve mondta el leánya sorsát. A hű, nagyravágyó leány hallgatott a csábító szavára, megtántorodott és oly mélységbe esett, ahol már csak lefelé lehet süllyedni. Könyörögve kérte a szegény urnó a rendőrséget, hogy mentse meg a lányát a bünbarlang förtelmeiből.

A rendőrség szigorú nyomozása eredményre vezetett. Leleplezték a csábító leánykereskedő némbert, névszerint Csiki Gábor-nét. Ekkor derült ki, hogy a leány nem csak egyedüli áldozat, még számosan vannak a szörnyeteg karmai között. A leánykereskedő asszony ellen a legszigorubb eljárást indították meg, az áldozatokat pedig átadták a szülőknek.

Igy került haza az elesábitott urileány is az édes anyja karjaiba. A leány különben huszonegy éves, feltűnően szép — ezerszer megbánta meg gondolatlan tettét, amely a bün utjára sodorta. A javulás még nem késő, a szennyes áradat még nem csapott össze feje fölé. Zokogva ígért jobbulást a megtért leány az édes anyja kebelén.

Küzdelem a Booskay-serlegért.

Olimpiai küzdők Debrecenben.

A mai sportesemény.

(Saját tudósítónktól.) Fényes ünnepet ül ma a Debreceni Tornaegyesület és vele városunk sportközönsége. Ma délután 3 órakor a sporttérén dől el ujjab egy évre a legértékesebb magyar sportvándordij, a Booskay-serleg sorsa. E küzdelem összegyűjtötte az ország legkiválóbb athlétáit — köztük a magyar olimpiai hőseket, akiknek részvétele páratlan érdekeségei kölesönöz a mai viadalmak és kiváló jó sporttal biztat bennünket.

Hogy a sportünnepély a város jó híréhez méltóan sikerüljön, már hetek óta lázas tevékenységet fejt ki a rendezőség. Városunk nemes gondolkozású tanácsa élénk figyelemmel kísérvén 40 éves tornaegyesületünk működését, ezuttal is értékes anyagi támogatással járult a verseny sikeréhez. Tekintve a díjazást, büszkén elmondhatjuk, hogy ily értékes dotációjú athlétikai viadalt még Magyarországon nem rendezett egyetlen sportclub sem.

A híres Booskay emlékszerlegen kívül kiírásra került a „József főherceg vándordij“ hatalmas tömör ezüst angol serleg, ötös magasugró csapatok részére, a debreceni pénzüntezetek adományára, egy művészies „Napoleon szobor“ ötös súlydobó csapatoknak, továbbá a kultuszminiszter óriási „Római urnája“, melyért a leggyorsabb futóstaféták küzdenek.

Az egyéni győztesek a híres szép városi címeres érmeken kívül művészies tiszteletdíjakkal lesznek kitüntetve, hogy a Booskay-Memoriál örökké emlékeztetesse tegye előttük.

A verseny iránt nemcsak városunkban, de országszerte is jól megérdemelt érdeklődés mutatkozik. A pesti és vidéki clubok vezetőségei a versenyzőkön kívül egy-egy vezér sportembert küldenek le, míg a Magyar Athlétikai Szövetséget dr. Speidl Zoltán a kiváló sportember képviseli. Az egylet elnökségének távol volt tagjai és Lestyán Adorján kir. tanácsos is hazaérkeztek.

Az egylet iránti szeretetnek ismét kedves jelét adták azon régi tagok, kiket élethivatásuk máshova vezérelt. A verseny alkalmából sokan jöttek el közülök, így Zuber Ferenc kir. mérnök Budapest, nánási Oláh Miklós borsodi főszolgabíró családotól, Cziffer Jenő hydro-technikus Nagyvárad, Horváth Aladár káptalani kasznár Tiszapolgár, már tegnap este megérkeztek, míg a többiek az éjjeli vonattal jöttek meg.

A verseny kezdete pontosan délután 3 órakor.

Aki az Odolt következetesen minden-nap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog-és szájalpolást gyakorolja.

Üzletáthelyezés!

Szives tudomásul hozom, hogy Hatvan-utca 5. szám alatt létezett festék- és vegyészeti cikkekbeni nagykereskedésemet HATVAN-UTCA 8. szám (volt Szépjuhászné épület) helyeztem át. Főcélom továbbra is az leend, hogy t. vevőimet a legolesőbb és legpontosabb kiszolgálásban részesítsem és midőn eddigi sz. pártfogásukat megköszönöm, azt kérem részemre a jövőben is fentartani és várva előbbi sz. látogatásukat, vagyok kitünő tisztelettel a „Festék király“ NEUMANN GYULA DEBRECZEN, Hatvan-utca 8. szám alatt.

Színház.

* **Debreceni színésziskola.** Solymosi Elek, a debreceni színésziskola igazgatója beküldte hozzánk a színésziskola tanárainak névsorát. E névsor már eleve meggyőzhet a biztosnak ígérkező sikerek felől. Tanárok lesznek: Oláh Gábor, Rose Miksa, Solymosi Elek, Zilahy Gyula, Mándoky Béla, Berky Ferenc, dr. Bereney Zoltán, Mándoky Béláné, R. Kovács Laura, Percel Karola és Benedek Sándor. Az intézet orvosa dr. Bereney Zoltán lesz. Az iskolát szeptember hó 15 én délelőtt 11 órakor ünnepélyesen nyitják meg, amire meghívják a debreceni és a fővárosi sajtót, valamint a helybeli műpártolókat. Az ünnepség programja a Márk Endre elnöke alatt álló Debreceni Városi Dalárda énekével kezdődik. A szaválás és szónoklás tanítását a színésziskola megnyitása után való nap kezdik meg. Ez esti tanfolyamot az ügyvédjelöltek, valamint a papi pályára készülők hallgatják s az urak és hölgyek közül mindazok, kik a társadalomban szereplésre vannak hivatva.

Miniszteri kitüntetés Balog Tuta elfogatójának.

Dicséret oklevél egy hadházi csendőrnek.

(Saját tudósítónktól.) Még élénk emlékezetében van a nagyközönségnek a dánosi borzalom. A négyes rablógyilkosságot irtózatossá hajsza követte a tettesek után s ebben a hajszában erős szerep jutott a hadházi csendőröknek.

Tudvalevően gyilkosság főcinkosát, Kolompár Balog Tutát menekülése közben egy csomó cigányasszonnyal egyetemben Hadház közelében a hadházi csendőrök vezető Fogarassy Gyula fogta el. — A téglási korcsmában tartottak pihenőt a Dánosról menekült cigányok. Fogarassy észrevette őket.

De a cigányok szintén a csendőrt és őrült futásban kerestek menekülést. Fogarassy üldözőbe fogta őket és 11 kilométeren keresztül kitartóan hajszolta a cigányokat. Közben Balog Tuta kétszer is rálőtt a csendőrré, de szerencsére egyik golyó sem talált és Fogarassy végül is sikerült elfogni a rablógyilkost, kiről később aztán megdönthetetlen bizonyossággal kiderült, hogy tényleg főrészes volt a dánosi gyilkosságnak.

Kolompár Balog Tuta azóta a pestvidéki törvényszék fogházában szenved a rárótt 15 évi büntetést. Az igazságszolgáltatás utólrta a kegyetlen gyilkost, de az illetéket körök nem feledkeztek meg arról sem, aki az igazságszolgáltatás érvényesüléseinek lehetőségét bátorságával,

ügyességével megadta. Mint értesülünk a honvédelmi miniszter Fogarassy Gyulát okiratilag megdicsérte a „dánosi büntetettek kézrekerítése körül kifejtett szolgálati buzgalmáért” — mint az okirat mondja. A dicséret oklevelet a debreceni csendőrkerületi parancsnokság ünnepélyesen fogja átadni a kitüntetett a csendőrnek.

A fővárosi tüzkatasztrófa. Ujabb részletek a robbanásról. Harman haltak meg.

(Fővárosi tudósítónktól.) Budapesten a Kossuth Lajos-utca 13. számú házban péntek délután történt benzínrobbanásnak idáig három halottja és hét sebesültje van. Az áldozatok a Rókus-kórház sebészeti osztályán vannak, hová a mentők elszállították őket. Itt még az este borzasztó kinok között meghalt Sinka Károly lakatossegéd és Gál Istvánné házmesterné. Sulyos, életveszélyes sérülésekkel Káldi Béla kereskedelmi alkalmazott, Balkó Jánosné munkásasszony, Grossmann Béla bolti szolgálga és Dinga Lajos kereskedősegéd fekszik Farkas László tanár osztályán.

Tudósítónknak a kórházból azt a felvilágosítást adták, hogy a betegek ez éjszakát álmatlanul és eszméletlen állapotban töltötték el. A betegeket újra megvizsgálták s kórtételekkel látták el az orvosok.

A tüzvizsgálatot délelőtt tartották meg a helyszínen. A bizottságnak Pesti Ferenc előljáró, Nelhübel Gyula és Koller Gyula gépészmérnök, Janicssek Antal tűzfelügyelő, Jeszenszky Gellért kapitány és Korödi Béla rendőrfogalmazó voltak a tagjai. A bizottság mindenképp megállapította, hogy a szerencsétlenség nem a lépcsőházban, hanem az udvaron történt.

A negyven kiló gazolint, amikor Kreisch Péter, aki a társaságnál 13 év óta állt szolgálatban, fel akarta vinni az aerogen-gázválatat irodahelyiségébe, a lépcsőben megbotlott s a kosarat elejtette. Gál Istvánné, ki a jelenetnek szemtanúja volt, segítségére ment a munkásnak, aki ekkorra — eddig érthetetlen okból — gyufát gyújtott, mitől a benzín egy pillanat alatt felrobbant. A következő percekben azután a katasztrófa lépésről-lépésre haladt.

A nagy légnymás következtében ugyanis a benzín borzasztó ereje tört, zuzott mindent s pillanatokkal később már Görög István üvegkereskedése majdnem romhalmazzban fektült és a ház a sebesültek jajjaitól ijesztő módon volt hangos.

A lépcsőház alján különben megtalálták az üveg fadugóját s sok olyan dolgot, melyek arra engednek következtetni, hogy a katasztrófa tényleg nem az emeleten, hanem a folyosón történt.

A bizottság azonkívül még igen fontos tényeket konstatált. Megállapították, hogy ez serogén gázvilágítási vállalat irodai helyiségében egy gázfejlesztő tartályt tartanak, a melyben a megrendelők szemé láttára szoktak gázt fejleszteni, hogy bemutassák a világítás fényerejét. E célra nagyobb mennyiségű benzint is tartanak e helyiségben. A vizsgálat további folyamán fogják megállapítani, hogy a vállalatnak volt-e engedélye arra, hogy a helyiségben benzint tarthasson?

Iskola cipők

nagy választékban

Mandel

Lipót

cipő nagyraktárában

Piac-utca 40.

HIREK.

A nap krónikája.

Rendőri riportok.

A rászédett vidéki atyafi.

Mulatságos becsapási esetnek volt tanuja a minap a debreceni öreg nagyerdő. A vén fák már régóta nem mulattak olyan jóízűen, mint tegnap — az esti homályban. — Szák Ambrus gazdaembert ravasz gézengúzok. Mindjárt kinézték belőle a jámbor vidéki atyafit, akit könnyű becsapni. Különösen pedig oly agyafurtul, ahogy azt ők tették.

Szák Ambrus nagyobb bevásárlásokat jött tenni Debrecenbe. Érthető tehát, hogy tele volt az erszénye afféle ropogós bankókkal. Mindjárt észrevette ezt a három ismeretlen jólöltözött, tisztességes kinézésű gazember.

Az egyik talált rá valami módot, hogy szóba álljon a jámbor atyafival valami ürügy alatt. Gyorsan barátságot kötöttek. Az urias kinézésű ember nagyon készségesnek mutatkozott. Ajánlkozott, hogy majd elkíséri őt bevásárlási útjára. Szóval megkedveltette magát a jámbor vidékivel, aki iszonyuan lekötözöttnek érezte magát az ismeretlen idegen iránt.

A bevásárlás után szórakozni mentek. Ugy tervezték, hogy megfürödnek. A fürdés előtt egy kis kártyázást rendeztek, amely előtt bemutatta a hü barát két — jó ismerőst.

A kártyázásnak az lett a vége, hogy időközben eltűnt a gazdálkodó tárcája és az egyik delikvens. A másik kettő pedig még segédkezet nyújtott az üldözésnél. Az egész dologban pedig a jámbor gazda lett csak a vesztes, aki mellől időközben elpárolgott a másik két társ is. Valószínűleg — sőt több mint bizonyos — a harmadik után.

Öngyilkos fiatalember.

A nagyerdei csendes lombok mozgása sok mindenről beszél. Nem utolsó az a dolog sem, aminek tegnap voltak tanúi az öreg fák.

Egy ifju, aki különben a debreceni társadalomnak egyik számbavehető és kedvelt tagja — egy pisztolydurranással akart véget vetni ifju életének az erdő rejtelmes homályában.

Szerencsére a véres szándék — csak szándék maradt. Nem tudni, hogy vajjon az ifjun mult-e a dolog, mert külső körülmények is közbejártak az öngyilkosság megakadályozásában. Ugyanis épen akkor lepték meg — állítólag — mikor a gyilkos fegyvert már szívének irányította.

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Az öngyilkos jelölt a dolog szokott rendje és módja szerint szerelmes volt, természetesen reménytelenül. Előre bejelentette az öngyilkosságot és a Nagyerdőre sietett. Utána az érdekeltek, köztük az öngyilkosság öközója is, a bájos hölgy. Epen a legjobb pillanatban akadtak reá, legalább így mondja a fáma.

K. Zsigmond a szerenésés ifju, akinek oly jól sikerült az öngyilkossága, hogy most valószínűleg menyasszonyhoz is jut.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Ma vasárnap a ref. templomokban újkönyvi urvacsona osztás lesz a — A Nagytöplomban predikál Szele György lelkész, ágendázik Tarnóczy Lajos s. lelkész, a Kistöplomban predikál Szarka Boldizsár s. lelkész, ágendázik Bán István s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban predikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Uray Sándor vallásnár, az Ispótytemplomban predikál ifj. Kis Albert s. lelkész, ágendázik Szele Miklós s. lelkész, a Csapókerben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkeriben Sárközy Lajos a kollégium széniora, a Városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. — A róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor csendes mise, 7 órakor csendes mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor az ünnepi nagymiséét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent beszéd, fél 12 szent mise. Délután 3 órakor Iytánia, utána rózsafüzér. — Az ágostai hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Személyi hírek.** Mezőssy Béla államtitkár tegnap Debrecenben időzött. — Purjesz Zsigmond dr. udvari tanácsos egyetemi tanár vissza utazott Kolozsvárra.

— **Dohánytisztképző Debrecenben.** Ösztől fogva a földmívelésügyi miniszter dohánytisztképző tanfolyamot létesít a palagi gazdasági akadémiá keretében. Az egész országban ez lesz az első ily nemű intézmény és csak Debrecenben lesz ez. Az ország dohánygyári tisztjeit itt fogják kiképezni gyakorlatilag, a dohánytermelés minden ágában, úgy, hogy ezután nem csak könyvből fogják ismerni a dohányt, hanem a termelés minden fázisával tisztában lesznek. A debreceni dohánytisztképző tanfolyam október elsején nyílik meg. Egyelőre tíz dohánygyári tiszt vesz részt a tanfolyamon. Hogy kiket rendel ki a földmívelésügyi miniszter, az a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni.

— **A miniszter a városi muzeumnak.** A kultuszminiszter is méltányolja azokat a feladatokat, melyeket a városi muzeum maga elé kitűzött s szép eredményekkel hajt végre. — Ezt bizonyítja, hogy legutóbb is 2800 koronát juttatott a muzeumnak különböző ásatások céljára. Az állami segítség tegnap érkeztek meg a városhoz.

— **Házasságkötések.** Mult héten házasságot kötöttek Debrecenben: Líderer János főfőskereskedő Tóth Ilonával, Sebestyén János postatiszt Nagy Erzsébettel, Szabó Imre zongoramester Ladas Eszterrel, Boldizsár János szappanos segéd Veres Erzsébettel, Bozók Mihály géplakatos Bihari Rózával, Veréb Lajos tímarmester Seres Ilonával, Borsi Gyula hentesmester Ecsedi Zsuzsánnával, Szűcs Gusztáv városi hivatalnok Kémeri Mikó Vilmmával.

— **A debreceni kulturház.** Apponyi Albert kultuszminiszter tegnap utalványozta ki a debreceni kulturpalota részére adott 100,000 koronás államsegítség harmadik, utolsó részletet. A palota felépítése így most már csak hónapok kérdése.

— **Ki akar gazdaság lenni?** A debreceni m. kir. gazdasági akadémiánál Debrecen sz. kir. városnak két alapítványi ingyenes helye, az 1908—909. tanévre üresedésbe jövén, felhivatnak azon debreceni születésű és illetőségű ifjak, a kik a debreceni gazdasági akadémiába hallgatók felvéve vannak s akik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellő okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. 1908. év szeptember hó 20-ig a városi tanácshoz adják be.

— **Dr. Király Péter a székely kongresszuson.** A Székely Társaságok Szövetségének Székelyudvarhelyen tartott közgyűlése alkalmával — a közgyűlési tárgysorozat 6-ik pontja értelmében dr. Király Péter debreceni ügyvéd „A magyar-ság jövője Erdélyben” címen nagyhatású felolvasást tartott, méltatván a Magyarországon kísértő oláh nemzetiségi kérdést morális kulturhistóriai és ethnográfiai szempontból s kimutatva azt, hogy az oláhságnak, amennyiben a magyar és székely nemzet ellen — jóltevője ellen — holmi rosszakaratu aknamunkán töri a fejét, itt Magyarországon csakis erkölcsi züllés lehet a sorsa. — A nagyértékű tanulmányt a kongresszus kiadta egy albizottságnak.

— **Leleplezett csaló.** Furfangos csalási ügyben indított nyomozást ma délelőtt a debreceni rendőrség. A Hazai biztosító társaság tett feljelentést egy volt ügynöke ellen. A feljelentett ügynök, Rosenfeld Márk huzamosabb ideig a biztosító társaság alkalmazottja volt. Még a tavaszon történt, hogy Hajdudorogról három szabályszerűen kiállított nagyobb összegű, biztosítási ügyletről szóló kötvényt nyújtott be az intézetnek, amelyeként felvette a neki járó nagy jutalékot. Most azonban a kötvényen aláírottaknak egyike sem ismerte el, hogy a Hazai Biztosító Társasággal bármiféle összeköttetésben is állana. Csalásnak minősítették a dolgot és azt állítják, hogy nevükkel visszaélés történt. A megbízott nyomban értesítette az intézet vezetőségét, amely az ügynök ellen csalás címen megtette a feljelentést a rendőrségen.

— **Tanítónői választások.** A r. kath. egyház iskolaszéke ma választotta meg az egyetemi iskoláknál megüresedett tanítónői állásokra 3 tanítónőjét. Számos pályázó közül megválasztottak: Szarukán Lili, Vaszil Erzsé, Frankóczki Irén.

— **Eltűnt gyűrűk.** Érdekes kalandja volt a Telegdy-féle fürdőben Holló Imre kovácsnak. Fürdőzés közben ellopta valaki rajtélyes módon két, több száz korona értékű drága gyűrűjét. A fürdőkád szélére tette le a gyűrűt és mire kijött a fürdőből a gyűrűknek nem volt már se hírük, se hamvuk. Eltűntek valami rejtélyes és eddig még kipuhatolhatatlan módon. A rendőrség nyomoz a gyűrűlopás ügyében, de nagyon kevés eredménnyel.

— **Uj zeneiskola Debrecenben.** P. Nagy Zoltán zeneiskolájában a beiratások megkezdődtek. Tandij az alsó osztályokban 4 forint, a felső osztályokban 5 forint havonként. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, délután 3—5-ig. Helyiség: Hatvan-utca 7. sz., emelet.

— **Küteges tifusz Hadházon.** A küteges tifusz úgy látszik már véget ért Hadházon és az egész megyében. Egy hét óta nincs már tifusz megbetegedés. A betegedések statisztikája a következő: Megbetegedett összesen ötven cigány. — Ezek közül 45 gyógyult ki teljesen, ami majdnem hihetetlen eredmény. Mindössze hárman haltak meg és még kettő a felgyógyulás reményé-

vel fekszik a kórházban. A ritka eredmény okát a cigány faj ritka szívósságában kell keresnünk.

— **Eljegyzés.** Goldberger Jenő (Szed) eljegyezte Fischer Hermina kisasszonyt Debrecenből. — Minden külön értesítés helyett.

— **Ehrlich József miniszterileg engedélyezett nyilvános zeneiskolája.** A közönség becses tudomására hozom, hogy itt, Debrecenben, Burgondia-utca 9-ik számú házában nyilvános zeneiskolát nyitok. Fő célom, hogy minden növendéknek alapos zenei oktatást nyújtsak, tekintet nélkül arra, hogy a növendék zenei pályára készült, vagy nem. Főtanszakok: zongora, hegedű, ének, gordonka és cimbalom. Beiratkozásokat elfogadok szeptember 1-től naponta délelőtt 11—12-ig, délután 3—5 óráig. Tandij alsó osztályban 60 korona, felsőbb osztályban 80 korona, vagy havonta 6, illetve 8 korona. Beiratkozási díj 4 kor. Felöltök részére esteli tanfolyamok lesznek. Tanítás kezdete szeptember hó 10. Prospektus díjtalanul kapható. Tisztelettel Ehrlich József okl. zenetanár, iskola vezető.

— **Szülők és tanulók** figyelmébe ajánljuk a Hegedűs és Sándor-céget, ahol az összes iskolákban használt tankönyvek ódon és új állapotban beszerezhetők mindenféle papír-, író- és rajzszerekkel együtt.

— **A téglagyártás** hazánkban elsőredű iparrá fejlődött ki és amikor a téglagyártás van szó, mindenekelőtt az előnyösen ismert Bohm-féle hatalmas ipartelepekről kell megemlékezni, melyek a tulajdonosok szorgalma és szakavatottsága folytán a monarchia legnagyobb telepévé fejlődtek ki. A most Békéscsabán létesítendő új teleppel a cég hatáskörét ismét megnagyobbította.

— **Gyűjtés a debreceni ref. templomokban.** Ma, vasárnap a debreceni református templomokban gyűjtést tartanak Kálvin genfi szobrára, melyet 1909-ben, Kálvin születésének 400-dik évfordulóján lepleznek le világraszóló ünnepek között. A nagyszabású, óriási emlékműhöz az egész hazai református egyház hozzájárul közadakozás útján. Így a debreceni református egyház is.

— **Szüreti mulatság.** A debreceni famunkás, nyomdász, vas- és fémmunkás, építő-, ács-, fölomívelő-, malom- és vasuti munkás, cipész-, csizmadia- és szabómunkás ifjuság és munkásnők a közös könyvtár javára folyó évi szeptember hó 6-án a Margit-fürdő ujonnan rendezett kerthelyiségében és dísztermében világpostával, szerpentin és konfetti csatával, tréfás játékokkal és táncal egybekötött szüreti ünnepélyt rendeznek.

— **Eljegyzések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a mult héten eljegyzést kötöttek: Dankó Lőrinc Szennyes Máriával, Szalavits Izsák Grósz Eszterrel, Tórk Sándor Kovács Juliánnával, Sikolya Albert Csató Idával, Hiesus Gergely Zimmermann Idával, Csibi Imre Holtz Rózával. — Menyasszonyi kelengyék, valamint női divatárak legjobb minőségben, szabott áron beszerezhetők Szépe Lajos üzletében Kossuth-utca 6.

— **Letzter József** műtermének kirakataiban ismét új érdekes és szép arcképcsoporsorozat lett kiállítva.

— **Feljelentett sikkasztó.** Fischer Albert házaiból feljelentést tett a rendőrségen Zima Sándor órásségéd ellen, akinek javítás céljából egy órát adott át. A segéd azonban áltása szerint a csinos kis órát — elsikkasztotta. A rendőrség megindította a sikkasztó ellen az eljárását.

— **Az új szeszadó törvény** folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű Brázay sósborszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sósborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **A fürdőről hazajött** közönségnek legkellemesebb üdülőhelye a „Royal” kiosk. Kitűnő zene. Tisztelettel Hauer Bertalan.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok és jó ismerőseink, kik felejthetetlen jó István flunk temetésén megjelentek és mély bánatunkon ezuttal is enyhíteni igyekeztek, fogadják szíves megjelenésükért hálás köszönetünket. Ménes István és családja.

— **Iskolakönyvek** ódon és új állapotban Telegdi K. Lajos utóda, Eperjessy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író és rajzszerszám is kapható.

Találtatott egy forrás, ahol minden szülő és tanuló tankönyveit új és használt állapotban, ugyancsak írószerszámok szükségletét a legolcsóbban szerezheti be. Saját érdekében áll tehát Aczél Henrik modern antiquariuma könyv- és papírkereskedését felkeresni. — Piac utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.

Gyermekjátékszerek, ajándék tárgyak, műiparúru különlegeségek, valamint ebédloasztali kellemékek nagy választékban kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth-u. 4. sz.

Debreceni kereskedők botránya.

Leleplezett családok.

Élelmiszer és mérleghamisítások.

Többször szólottunk már arról, hogy a debreceni rendőrség mily nagy fába vágta a fejszéjét, mikor évtizedek mulasztásait jóvá téve, egyszerre akarja megszüntetni mid azokat a visszaéléseket, melyek Debrecenben az adás-vevés széles mezején oly gyakran előfordulnak.

Legutóbb is Ozory fogalmazó hihetetlen mérvű leleplezéseket tett a hamismérleges kereskedők között. Valóságos légió azoknak a száma, akiket család miatt feljelentett a kihágási bíróságnak. Epan jó kezükbe kerülnek. Dr. Komlóssy Pál rendőrtisztviselő kezébe, aki oly körültekintően üldözi a közegészségügyi kihágásokat.

A Weinstein-féle szigorú ítélet is az ő érdeme. Most már az új miniszteri szigorított rendelet értelmében járnak el. A család kereskedők elleni bizonyítékok pedig oly világosak, hogy csakis elítélésről lehet szó. Az összes leleplezett és elítélt kereskedők névsora a törvény értelmében is nyilvánosságra fognak kerülni.

Debrecen közönsége tehát rövidesen meg fog szabadulni az öt kizsákmányoló, lelketlen kereskedőktől. A leleplezett kereskedőknek aligha lesz kedvük máskor is hamisított mérlegekben mérni a selejtes portékáikat és betegséget áruházi pénzért.

Mindenestre nagy hálával tartozunk buzgó rendőrtisztviselőinknek, különösen ifj. Ozory fogalmazónak, akik lelkiükön viselve a közönség érdekeit, bátran és erélyesen léptek fel a türethetetlen állapotok ellen.

Évtizedek mulasztását pótolják ezzel, mert bizony eddig vajmi kevés gondot fektettek az ily óriási horderejű, nagy utánajárás követelő dolgaira a közrendnek.

Jogosan követelheti a közönség, hogy kik is azok, akik már évek óta ily rutul besapják őket.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Hadik János gróf a választói jog reformjáról.

A magyar sajtó feladata.

Távirat.

(Saját tudósítónktól.) Gróf Hadik János belügyminiszteri államtitkárral beszélgetést folytatott egyik fővárosi hírlapíró, kinek Hadik gróf a következőket mondta:

— A választójog reformjáról szóló újság közleményektől a belügyminiszter természetesen távol áll. Azok a hírek nem tartalmaztak a belügyminisztertől eredő értesüléseket. Egyébként sem helyes, hogy nagy kérdések megoldása idején minden újságcikket csak abból a szempontból mérlegeljenek, vajjon a kormány áll-e mögötte, vagy nem. A sajtó hivatott arra, hogy a közvélemény egészséges alakulását eszmék felvetésével és tisztázásával irányítsa. A sajtóban folyó eszmecsere tisztító erejét lebecsülni nem szabad és nagy igazságtalanság volna a sajtóval szemben üzött gyanakvás, mely minden újságcikk mögött a kormány sugalmazását sejt, vagy sejteti, csupán csak azért, mert az illető újság a kormány politikáját általában helyesli és támogatja. A kormányzat irányával egészében vagy lényeges vonatkozásaiban megegyező politika nem jelentheti a véleményezabadság feladását. — Szomorú lenne, ha a magyar újságok vagy kormány Receptet vagy ellenzéki napi páncsot adnának ki, az automata gépies közömbösségével a szerint, amint a kormány politikáját vallják magukénak, vagy az ellen foglalnak állást. Akkor a most folyó sajtóhadjáratot sem kellene más szempontból elbírálni, minthogy egyik magyar ember, a másik fejét veti be a maga igazának érdekében. És hibás e szempontból elbírálni a sajtó mostani harcát, melyben sorompóba léptették a felvetett viták formájában a nemzeti törekvések minden ellenségét és kerékkötőjét. Bizony, ideje volna, ha ez az irányzat nem fokoztatnák.

Jobbra-balra bírálgatni nem helyes a reformot addig, míg annak részletei az egyes pártokkal nem ismertettek meg. Ha majd nyilvánosságra kerül a kormány erre vonatkozó javaslata, akkor azután joga van elbírálni azt a közvélemény összességének.

Ami a javaslatnak a parlament elé való terjesztés időpontját illeti, aziránt már nem lehet kétség, Andrássy gróf belügyminiszter ismeretes parlamenti kijelentése után meglesz jelezve, hogy a reformot a szeptemberben összeülő képviselő ülésének első hónapjában terjeszti a Ház elé. Valósággal meglepett az a képtelen állítás, mely a többek közt felmerült, hogy ugyanis Andrássy Gyula csak a 67-es sajtót informálta, amiért is ez a sajtó a reform előnyeit a maga vivmányaként tünteti fel.

Súlyos politikai hiba volna a választói jog kérdésében párt szempontokat érvényesíteni. Teljesen jogosulatlan ilyen feltevéseket támasztani Andrássyval szemben. A nagy kérdések elbírálásánál ne kicsinyeskedjünk, ne vesszük el szemünk elől a végső célt. A nemzet jövőjét kell biztosítani s ezt a harcot nem lehet részletekben megvívni s a nemzeti fejlődés és demokratikus haladás táborának erejét nem szabad a döntő mérkőzés előtt szétforgácsolni.

Távirat és telefon.

Kossuth Ferenc nagybeteg.

Budapest, augusztus 29. Kossuth Ferenc egészsége csak látszólagosan állt helyre a fürdői kurák alatt. Most ismét előfogta régi nagy betegsége, s megrohanták az izületi reumatikus bántalmak. — A betegség ágyba döntötte a minisztert, akinek hírlelen rosszullete nagy feltűnést keltett, mivel a miniszter egy idő óta tartós jó egészségnek örvendett.

Borzalmas gyilkosság.

Rácskeve, augusztus 29. Rácskeve határában ma borzalmas gyilkosság történt. megölték és valószínűleg kirabolták Ostyán lacházi gazdálkodót. A gyilkosságot rettenetes kegyetlenséggel követték el. Ostyánt fejsze csapással verték agyon. Az ismeretlen gyilkosok elmenekültek. A gyilkosságot vagy rablási vágyból követték el vagy a bosszu műve.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Budapest, augusztus 29. A kereskedelmi ügyi miniszter hivatalos kommunikéje szerint a szerb kereskedelmi szerződés már szeptember elsejétől kezdve érvénybe lép.

Rómes apagyilkosság.

Nagybecskerek, augusztus 29. Voltkó István hirtelen felindulásában nagy bűnre vetemedett. Megölte a saját edes atyját. Gyilkosságának az igazi okát eddig még homály fedi.

Még egy új repülőgép.

Berlin, augusztus 29. Zeppelinhez, a Wright testvérekhez, Gross kapitányhoz, a levegő-óceán meghódítóhoz csatlakozik most egy németalföldi feltaláló, akinek Robins a neve. Briellie németalföldi városból érkezik a hír, hogy Rubins aeroplant épített, amely közvetlenül a földről tud felemelkedni. A repülőgép hetedfél méter hosszú és két csavar hajtja. Az egyik csavar fölfelé irányítja, a másik vízszintes irányban tartja. A motor öt lóerővel dolgozik. Az egész alumíniumból épített apparátusnak súlya száz kilogramm. A hadügyminiszter rendeletére a Briellieben állomásozó torpedó-osztály a feltalálót minden támogatásban részesíti. A kísérleteket az új repülőgéppel szeptember vége felé kezdik meg.

A fővárosi benzin robbanás újabb áldozata.

Budapest, augusztus 29. A tegnapi nagy benzinrobbanás legújabb áldozata Káldi Béla, aki már 30 esztendeje szolgál a robbanás áldozatául esett üvegkereskedésben. — Ma halt meg a Rókys-kórházba borzasztó égési sebeibe. Ő tehát már a negyedik áldozat.

Törvénytörés.

§ Rágalmazó asszony. Rágalmazással vádolva állott tegnap a debreceni kir. törvénytörés előtt Andráskó Lajosné. A debreceni állomási főnökséghez intézett egy levelet, amely hemzseg a valótlan állításokkal és amelyben többeket alaptalanul megvádol. A kir. törvénytörés tekintetbe véve az enyhítő körülményeket és a vádlott büntetlen előítéletét, csak 30 korona pénzbírságra ítélte jogerősen.

SANATÖGEN

megbecsülhetetlen erősítő és frissítő szer mindazoknak, akik rosszullettek vagy bágyadtságáról panaszkodtak, de különösen idegesek és gyengéknek.

Több mint 7500 orvos által fényesen ajánlva. Kapható gyógyszárak és droguériákban. Hálalratokat bérmentve és ingyen küld BAUER Cie Berlin S. W. 48.

NYILT-TÉR.

NESTLÉ
GYERMEKLI SZTJE
 csecsemők, lábbadozók,
 gyomorhajosok részére.
 A legjobb alpesi tejet tartalmazza.
 Gyermekápolásról ismertető iratot ingyen küld.
NESTLÉ
 Bécs I. Biberstrasse 11.

Serravallo
 Vasas Kina-bora.
 A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon
 államdíjat és aranyérmét nyert.
 Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és
 lábzsók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő,
 vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.
 Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata
 Kapható:
J. Serravallo-nál
 1229 Triesz-Barcola.
 A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fill.
 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Pályázat alapítványi ösztöndíjra.

A Debreceni Első Takarékpénztár 50 éves jubileuma alkalmából létesített Közművelődési alapítványának kamataiból, az 1908—9. iskolai évben betöltendő

egy alapítványi helyre

ezenel nyilvános pályázatot hirdet. Az évi segélyösszeg 600 korona, mely egészben egy egyénnek adatik ki.

Pályázhatnak nem és valláskülönbség nélkül debreceni, hajdúvármegyei, vagy más, de mindenesetre magyarországi illetőségű oly szegénysorsú növendékek, kik a kereskedelmi szakmában vagy a képző és iparművészet, továbbá a mezőgazdaság és ipar terén magasabb kiképzetésük megszerzéséhez kellő anyagi eszközökkel nem rendelkeznek.

A képességetes eddigi tanulmány. előmenetelt igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények fiévi szept. 10-ig az intézethez nyújtandók be, ahol a pályázat egyéb részleteire is felvilágosítás nyerhető. Debrecen, 1908 aug. 28.

A Debreceni Első Takarékpénztár igazgatósága.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építésmérnöknek és építésvetőknek. Főlvételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az utmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Iskolás-

gyermek részére, kész főhőneműek zsobkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyszerítők legnagyobb választékban a legjutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Derecen, Kossut-u. 9.

Eladó
 egy db POLKE-féle 4 lóerejű légszesz-motor teljes felszereléssel együtt. — Értekezheti Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában, ahol a motor üzemben megtekinthető.

Bankkegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B. pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Nyelv és irodalmi intézet

Debrecen, Piac-u. 9. sz.

Előleges értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó év szeptember hó 3-án** megnyitjuk és beiratásokat már most elfogadunk fentjelzett helyiségeinkben.

a) **Nyelvtanfolyamokra**: német angol, francia, olasz, esetleg a magyar nyelvre.

b) Német, francia, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre**.

c) **világirodalom történet, művészet-történet és esztétikára**.

A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük, a tanítvány az első leckéjétől kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja s beszéli. Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi (ugyanazon nemzetbeli) tanerők. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

Tandij havi 10 korona.

Magán és cercle-tanítás. Nappali és esti tanórak. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az igazgatóság.

Dr. Málnai Mihályné felsőbb leány tan. és nevelő intézete.

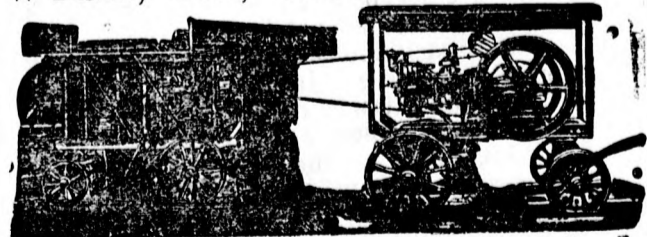
Budapest, VI., Teréz körút 39. I. em.

Internátus és iskola, bennlakó, félbennlakó és bejáró növendékek számára. **Elemi iskola, felsőbb leányiskola, továbbképző tanfolyam.** Államérvényes bizonyítványok, korlátolt számú növendékek. Gondos családi nevelés. Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők. Belső francia és angol nevelők. Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld

az igazgatóság.

OSERS és BAUER

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
 WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—38.

Benzin-lokomobilok

Benzin-motorok, szivógáz-motorok.

A jelenkor legelősebb üzemereje. Üzemeltetés óráronként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek. Elsőrendű, szolid gyártmány. Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és Társai, Szász-Vesszős 8 HP cséplő szerelvény, Papp János Iháros-Berény 8 HP, Nagy J. Tsa Boglár 6 HP, Takács Imre malomtulajdonos Pásztó 75 HP szivógáz-telep, Stenger Vilmos Nagy-Topolovecz 50 HP és még számos nagy urad.

Német szóra

fogad gyer-
o mekeket o

BUCHALLA ERVIN

tanító Szomolnokon
Szepes vármegyében.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesóban és szakszerűen készít vil-
lamos villágítási- erőátviteli berendezé-
seket, házi és magán telefonok, villany-
csengők berendezését és évi jókarban
tartását, valamint minden e szak-
mába vágó legkomplikáltabb munkát.

Találmányok és fogalmak

Keressük folyton jó és szabadalommal védhető
találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas
készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az
egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos
védelem alatt. Általunk eszközöltetnek, illetve meg-
kereszetnek.

Ugyisint minden szabadalomjogos és szaba-
dalomműszaki ügyekben költségmentesen adunk fel-
világosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur
Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freie-
stasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak
eszközlése és értékesítésére az összes országokban.
A kérdések duplaportóval látandók el.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15.
félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39.
Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi
rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus
dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orr-
csipetők 3 koronától feljebb. Színházi
és távesővek minden kivitelben dus vá-
lasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek
állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-
ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket,
mindennemű mechanikai készülékek javítását,
vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nicke-
lezést és az összes e szakmába vágó mun-
kákat szakszerűen és pontosan készítjük.

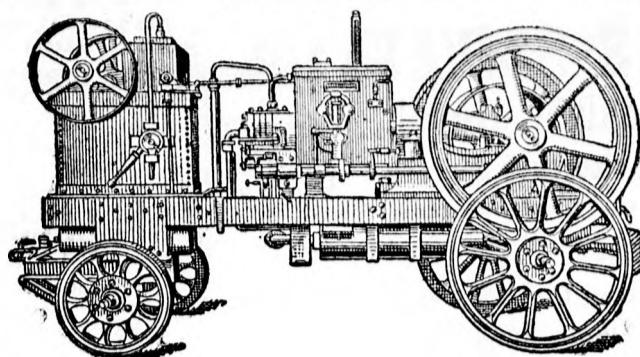

Geller és Németh

Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és koksztüze-
lésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az
Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. kép-
viselője. Iroda Debreczen, Plao-utca 77. szám
(az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berende-
zéseket, lakások, üzletek és egyéb
helyiségek részére a legszolidabb ki-
vitelben erőátviteli motorberendezése-
ket. Nyomdák, műhelyek, szivattyuk
stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilá-
rokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket,
iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat,
Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faj-
szöllővel beültetve közel a
városhoz. — Értekezhetni:
Vályi Nagy Gusztáv ügy-
véddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágák!
Szárított feká és szárított ser-
téstrágya! *Elsőrendű szőlő-
trágák* waggonszámra leg-
jutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, wag-
gonszámra 1-3 évre, kötésre
vásárolható.

Bankosztály!
Törlesztéses, kötvény és
váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az
idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az **idegbeteg** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen
időelőtti gyöngye szervezeteik, vagy **idegbeteg** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az
időelőtti idegesség, a túlmunkásság, a kiesapongás stb. következménye és
beteggé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszullétnak, mint **étvágytalanság**
feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérői az időelőtti ideggyön-
geségnek. Ne mulassa el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-
korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-
lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére: **Hirschen-Apotheke, Wien VII. West-
bahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Co., Berlin O. 40. Neu
Friedrichstrasse 48.**

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY.

(STEIERORSZAG.)

Nyári évad: **Május 15-től okt. 1-ig.** — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei,
idegbajok, rekonvalescencia. — **Gyógyszerek:** Inhalációs és pneumoterapia, szén-
savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johanniskut, Klausenforrás.
— **Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik** —
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Fontosság! Saját érdekében hírhívesen kizárólag LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napos kiállításra kijelölték!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegység ingyen és bérmentve.

Tyukszemhalál
ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BÉLHURUT
(hammús), gyomorgörcs legjobb gyógy-
szere a BARTA-féle fekete áfonya-
gyógybör, kapható gyógyszerüzem-
nél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít
előkelőbb minőségben az
előkelőbb minőségben az

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). - Kérjen árjegyséket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legazondiabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCSI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészi
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások seligemre,
báronyura, fára, elefántcsontra stb. Bross, fűgélék, fű stb.,
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sír-
kövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyséket?

DIGESTOL GLÜCK

legalkalmasabb emésztőpor

Doboz 2 kor.

Postai szétküldés: **FEHÉR GALAMB** gyógyszerár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szor, mely mindenfajta fég-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyó, vér-
és levéltetőt és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védezőer szunyog és darázs ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk
a feltétlen eredményt.

Vezetékviseleők Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51.

BOGDÁNY

szerecséje páratlan!

Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyiroda r.-l.-nal
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.
Téglénye K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tellett-útköz” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

BEREVÁS TAMÁS gyógyszerár
KISPEST, Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁJLODA

Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.
100 szoba 2-20 k-ig feljebb, kiszolgálás-
mal és vilányvilágításal együtt. Fűrdő,
olcsóna kávéház, étterem. Villamos vasúti
megállóhely az összes pályaudvarok és
halók felé.

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyv-
szíjjakat, tokk és toll-
tartókat, tentatartókat,
palatáblát, írót, tollat
és kölronokat csakis a

Párisi nagy bazárban
lehet olcsón vásárolni.

Szöllőtermelők

a kedvező terméskilátás
alapján megengedhetik az
idén maguknak a legtöké-
letesebb szab. 3 erőátviteli
acélsavaru és acélkeretű

„URSUS”
borsajtó beszerzését. Ké-
pes árlapot szállószeti és
pincészeti felszerelésekről
ingyen és bérmentve küld:

Tóth Gyula Debrecen

Dr. KARDOS SAMU
és
dr. GÁBOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus
16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi
Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában
I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

A DREZDAI MOTORGYÁR német-
társaság
egyik legrégebbi és legnagyobb
MOTORGYÁR

szállítja az
elismerett
legkiválóbb
legújabb
legszilárdabb
járású
legkiválóbb és
legújabb
üzemi

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-

Motortekát és lokomobilitokat

Vezetékviselet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-körút 41. - Telefon szám: 12-91

Templomi és egyéb disztárgyak

evőeszközök, tálcák stb. aranyozása és ezüstözése. Kardok, sarkantyuk, koresolyák, koesi-, gép és bicikli részek.
Kirakat állványok stb. nickelezése. Csillárok átalakítása, csiszolása és galvanizálása. 806

Debreceni Galvanizáló Intézet Debrecen, Piac-utca 43. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel esedezt szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom fajú téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készítőz. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Csilinderek azonnal vasaltatnak.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferenczénél ugyanott.

Jámbor Zsigmond kárpitos, szalagarnitúra behuzást, diványokat, matracokat, javításokat jutányosan vállal. (Rákóczy) Meszena-utca 2. sz.

8600 forintra becsült jövedelmező ház megvehető 3500 forinttal. Cim a kiadóba.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varrónő urnők pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Gázluszterek jutányos árban eladók. Arany János-u. 2, II. em.

Boros hordók használt és új, minden nagyságban és mennyiségben kaphatók Péterfia 76. sz.

Mérlegképes könyvelő esti könyvelést keres. Cim a kiadóban.

9 boglya széna és egy kazal árpa-szalma eladó. Értekezhetni Lőki Sándor megyei hajduval.

A nagysoreli pusztához tartozó 38 katasztrális hold föld a mai naptól több évre kiadó. Értekezni lehet Mester-u. 31. sz. alatt.

Fényképező gép 18-18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus auastigmáttal és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

Jókarban levő konyhaág és íróasztal jutányosan eladó, Burgondia-utca 3. sz. alatt.

Ki akar

legjutányosabb és szakszerűen telefonokat, villamos csengőket, számjelzőket, tűz- és betörés elleni villamos jelzőket berendeztetni? az forduljon **Földvári L.** Debreceni első elektrotechnikai gyár- és villamos szerelési vállalatához. Kossut-utca 1. sz., (az udvarban). Telefon 168. sz. Tanuló felvétetik.

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon díszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Elköltözés miatt, egy szoba konyha azonnal kiadó. Török Bálint-utca 14. szám.

Osmegeszöllő Kálmánhegy Mórné „Katalin” telepén (ezelőtt Vadász-telep) kilója 16 kr. Házhoz szállítva 5 kilótól 18 kr. Városi árusítás Batthyányi-u. 14. Telefon 192.

Kereslet.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Teljes ellátást keresek (kóser kosztot és különbejáratu szobát) két gimnazista fiam részére intelligens izr. családnál. Egyik fiu 16, a másik 17 éves. Cim id. Kohn Márton Komádi Biharm.

Ügyes és szolid varróleányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik. Lorántffy-utca 13. szám alatt.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasaa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvaságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvrösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihailovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villagítótételek, csillárok és szerelvények **des választéka**. Telefon szám: 568. 1063

Intézeti fehérneműek

előírás szerint. — Matracok — paplanok — ágyszőnyegek — Flanell takarók — esőernyők — gallérok — nyakkendők — zsebkendők — harisnyák

Dologán és Somossynán

Debreczen,

* * Kistemplombazár. * *

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő francia gyapju

„Delinek”

métere

43 krajczárért

lesznek elárusítva.

5

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

* RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. *
Orvosilag ajánlva.

Üdít, gyógyít.

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasfürdőn.**

Debreceni főraktár Grünberger és Gifók cégnél.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

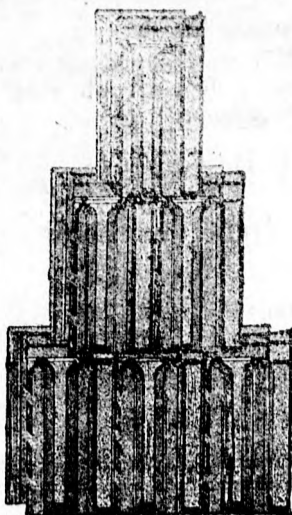
Bohn-féle téglagyárak

Nagykikindán és Zsombolyán. — Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák.

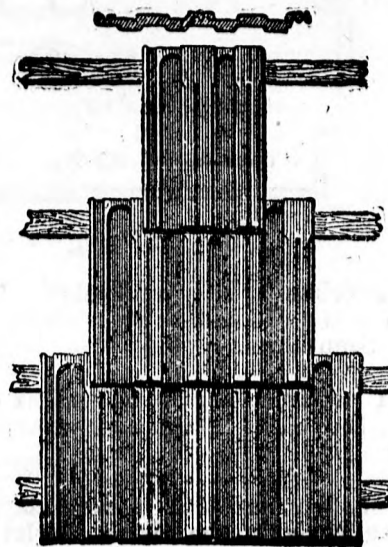
50 millió évi gyártás
a cs. és kir. szab. BOHN-féle biztonsági átfedő cserepekből. VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva. GYÁTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.

Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő cserep 253. szám.

Hirdetmény.

Mindazok a személyek, kik az 1908. évi szeptember hó 1-ső napján a szabad forgalomba már átment, vagyis az 1899. évi XX. t.-c. szerinti szeszadóval és az 1899. évi XXIV. t.-c. szerinti szeszadó pótlékkal is már megadóztatott olyan égetett szesz folyadékok készletével bírnak, mely összesen 10, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1908. évi XXVIII. évi 121. és 123. §-ai értelmében kötelesek legkésőbb az 1908. évi szeptember hó 3-dik napjaig a folyadék mennyiségét és annak alkoholtartalmát, valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségben vannak-e elhelyezve.

Ha az égetett szesz folyadékok összes készlete az 1899. évi XXV. t.-cikk szerinti elárusításra vagy kimérésre jogosultsággal bíró személyek birtokában 10 liter, más háztartásokban pedig a családfő birtokában 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben a szabadforgalomba már átment összes készlet, ide értve a pótdó alá nem eső 10, illetve 5 liternyi mennyiséget is, bejelentendő.

A kis tartályokban levő illatszerek, ha súlyuk 1 kilogrammnál nem tesz többet, nem esnek a bejelentés kötelezettsége alá.

A bejelentések az előírt minta szerint szerkesztendőek. A bejelentéshez szükséges űrlapok az előállítási költségek megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál és Budapesten a fogyasztási adóhivatalnál is kaphatók.

A készletek bejelentése és a készletek után esedékes pótdónak befizetése a birtokosnak képezi köteleességét.

Az egyugyanazon fél birtokában ugyanabban a községben (városban), habár különböző helyiségekben levő folyadékok egy bejelentésbe foglalhatók, de az ugyanazon fél birtokában különböző községekben (városokban) levő égetett szesz folyadékokról községenként külön-külön bejelentések teendőek.

Likőröknél és roszolisnál, ha a cukortartalom egy hektoliter folyadéknál legalább 10 kilogrammot tesz, az alkoholtartalmat nem kell bejelenteni, hanem jogosítva van a fél az egész ilyen likőr-, illetve roszolis készletét hektoliterenként 35 hektoliter fok alkohollal bejelenteni. Ha ezt a kedvezményt az e nemű folyadékok egész készletére nézve együttesen nem veszi igénybe, akkor az egész készletnek tényleges alkohol-tartalma jelentendő be.

A pótdó alá eső bárminő esszenciáknál, illatszereknél, kozmetikus cikkeknel, gyógyszereknél és gyógyászati készítményeknél, azok alkohol-tartalmának bejelentése mellőzhető, tekintet nélkül arra, hogy a folyadékok mily mennyiségben vannak készletben.

Azok az alkoholmennyiségek, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Hercegovina területéről az 1894. évi XV. t.-cikk, illetőleg az ezt módosító 1899. évi XVII. t.-c. szerinti szabályszerű eljárás mellett még az 1908. évi szeptember hó 1-ső napját megelőző időben utaltattak át a magyar szent korona országainak területére, ide azonban csak folyó évi szeptember hó 1-ső napján vagy azután érkeznek be, a most hivatkozott törvényekben körülírt eljárásom kívül további bejelentési kötelezettség alá nem esnek.

Minden más olyan esetben azonban, midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szesz folyadékok az 1908. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, anélkül, hogy már bejelentve és pótdóval megadóztatva lennének, a bejelentés megtétele és a pótdó befizetése az áru átvevőjének képezi köteleességét, ki a bejelentést a szesz megérkezésétől számítva legkésőbb 48 óra alatt megtenni köteles.

Ha az 1908. évi szeptember hó 1-én meglévő égetett szesz folyadékok készletének a fentiek szerinti bejelentése elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkoholmennyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvételnél megállapították: az 1908. évi XXVIII. t.-c. 121. §-a értelmében az így megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitétt pótdó 4-szeres összegétől annak 8 szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkalmaztatik.

A bejelentésben foglalt másnemű valótlanságok, melyek nem az alkohol mennyiségére vonatkoznak, 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fenytetnek.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Debrecen, 1908 augusztus hó.

Eisenmann Oszár,

kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes.